

Metaforik İmge Yinelemesi Bağlamında Ekrem Kahraman Resimleri Üzerine

About Paintings Of Ekrem Kahraman in The Context Of Metaphoric Image Iteration

Burcu GÖÇMENOĞLU *
Prof. Dr. Zuhal ARDA **

Öz:

Bu araştırmada, resim sanatında bazı çağrışımlarla oluşan imge olgusuna ve yinelemesine değinilmiştir. Yaratıcı beyinler, hayal ettiklerini bazen kavramsal-laştırmakta zorlanacağı anlamları ifade edebilmeleri için metaforlara başvurmuşlardır. Metafor, soyut kavramları somutlaştırarak aralarında herhangi bir bağlantı olmaksızın istenileni anlatma çabasıdır. Böylece ifade edilmeye çalışılan şey vurgu katıldığı gibi duygu da katılarak anlatım gücü arttırılmaktadır. Metaforik imge; sanatçının kendi yetenekleri doğrultusunda doğadaki herhangi bir nesneden etkilenerek ona yeni anlamlar yüklemesidir. Bu bağlamda Türk resminde önemli bir yere sahip olan ressam Ekrem Kahraman'ın sosyo-kültürel anlamda yaşamı incelenirken, resimlerinde tekrar eden imgelerin ortaya çıkışındaki etkiler araştırılmıştır. Bu araştırma metin ve eser analizi bölümünde çeşitli yazar ve düşünürlerin fikirleri ile desteklenmiş olup Kahraman'ın beş resminin incelenmesi ile sınırlandırılmıştır. Araştırmada literatür taraması ve nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Kahraman'ın çoğu resminde yinelediği imgeler, ıssız, doğal bir ortamda resmedilseler bile insan eylemlerinin tesiri altında görülmektedir. Yeryüzünde daire-

*Yüksek Lisans Öğr., Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim Anabilim Dalı, Konya, Türkiye, e-mail: burcugocmenoglu95@gmail.com, Orcid: 0000-0001-8528-8434

** Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı, Gaziantep, Türkiye, email: arda.zuhal@gmail.com, orcid: 0000-0002-8574-6404

sel şekilde sıralanan taşlar ancak bir insan elinden çıkma olmalıdır. Resmin odak noktasında bulunan bulutlar, doğrudan doğruya hava kirliliği, iklim koşulları ve pek çok çeşitli kimyasal dönüşümler sonucu, gökyüzünde bir araya gelen oluşumlara vurgudur. Böylece resimde bulutların kimyasına doğru bir yolculuk yapılabilir ve bulutlar kimi zaman bir kirliliği ifade ederken kimi zaman da uçsuz bucaksız evrende yalnızlaşan insanı ifade ederler.

Araştırmanın sonucunda Ekrem Kahraman'ın eserlerinde tekrar ettiği imgelelerin çağrışımlarına değinilmiş ve değerlendirilmiştir. Sanatçının gerçek bir biçimde doğaya ait görüntüleri kendi dilinde oluşturduğu, metaforik imgelerle tekrarlayarak özgün bir yorumla ulaştığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Metaforik imge, Ekrem Kahraman, Resim sanatı.

Abstract:

In this study, the phenomenon and the image formed by some associations in the art of painting are mentioned. Creative minds have used metaphors for the things they imagine due to the fact that they can have hard times conceptualising them. Metaphor is the effort to express the wanted by embodying abstract concepts without any links in between. In this way not only the thing that is desired to be expressed is emphasized but also the strength of the expression is increased. Metaphoric image; The artist is given new meanings by being influenced by any object in nature according to his own abilities. In this context, in the socio-cultural life of the painter Ekrem Kahraman, who has an important place in Turkish painting, the effects of the recurring images in his paintings were investigated. This research was supported by the ideas of various writers and thinkers in the text and work analysis section and was limited to the examination of 5 pictures of the Kahraman. Literature search and qualitative research method were used in the study.

Although the images that are constantly repeated in the most of the character's works are portrayed in deserted and national settings, they are seen to be under the influence of human acts. Rocks that are aligned in circular motion must only be off human's hands. The clouds on the focal point of the painting, are clearly emphasizing the outcomes that clustered in the sky caused by air pollution, climate conditions and many different chemical transformations. Thus, a trip can be taken to the chemistry of the clouds, while they can state the pollution, the clouds can also express the human who is getting lonely in the immense universe .

As a result of the research, the connotations of the images that Ekrem Kahraman repeated in his works were discussed and evaluated. It has been seen that the artist creates the images of nature in his own language and repeats them with metaphoric images and reaches an original interpretation.

Key Words: Metaphoric Image, Ekrem kahraman, Painting Art.

Giriş:

Yaşantılardan etkilenilerek ve duyu yoluyla edinilen izlenimlerle oluşturulan imge, sanatçının bir nesneyi ya da olguyu kendi açılımıyla resmedilmesi neticesiyle meydana gelen görüntülerdir. Sanatçıların yaratma aşamasında sıklıkla başvurduğu imge olgusu, o sanatçının kişilik özelliği ve yaşadığı döneme göre farklılıklar gösterir. Genellikle soyut bir ifadeyi somutlaştırarak yüzey üzerindeki biçimini farklı formlarla anlatma becerisine de metafor denir. Metafor özü itibarıyla, soyut ilişkileri anlatmak veya formüle etmek üzere somut bir imgenin kullanılmasıyla ifade edilebilir. (Darisma, 2014, s:34)

Araştırmada, Çağdaş Türk sanatçısı Ekrem Kahraman'ın resimleri incelenirken sosyo-kültürel bağlamda yaşamının eserleri üzerindeki etkileri ele alınmıştır. Bu çalışma Kahraman'ın 5 resmi ile sınırlandırılmıştır. Bilgiler literatür taramasıyla toplanmış, görüşme yöntemi ve ilgili kitaplar kullanılmıştır. Çalışmada metaforik imge söyleminin birçok sanatçı tarafından uygulandığı, tekrar tekrar yinelenildiği halde üzerinde yeteri kadar durulmadığı tespit edilmiş, sanatçı Ekrem Kahraman'ın hayatının sanatına nasıl yansıdığı ve metaforik imge kavramının çeşitli yazar ve düşünürlerin fikirleriyle açıklanmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

“Platon'a göre imgelem gerçek kazandırılması gereken gerçektir bir imgelemi zihinde canlandırma yetisiyken Aristoteles'e göre edim halindeki duyumlardan türeyen bir harekettir. Descartes imgelemi ruhsal ve bedensel olarak ikiye ayrılır. Kant'da imgelem; bir nesneyi orada olmadığı zaman bile zihinde canlandırabilmektir. Santre'a göre ise varolmayan şeye yönelmenin bilincidir. Rollo May için imgelem aklın temelini oluşturan bir yapıdır.” (Bayav, 2009, s:110)

Metaforik imge kavramı doğmadan önce de insanlar tarafından kullanılmıştır. Buna ilk olarak büyü niyetiyle yapılmış mağara resimlerini örnek verebiliriz. Bu uzun ve gündün güne gelişen yolculuktan anlamalıyız ki, metafor ve imgenin bilincin eseri olarak sonsuz oluşunun ifadesidir.

Kahraman, çeşitli ortaöğretim kurumlarında öğretmenlik yaptıktan sonra 1989'da görevden ayrılarak sanatçı yaşamı tercih etmiştir. Bu yaşamın içinde resim sanatının yanında şiir de vardır. Pek çok deneme yazıları ve plastik sanatlar alanında teorik yazılar yazmıştır. 9 Aralık 2018'de kişisel atölyesinde yapılan görüşmede “Şiir sözcüklerle yazılır, resim formlarla, felsefe kavramlarla yapılır.” diyen Kahraman, resimde yapamadıklarını şiirde yaptığını söylemiştir. Yazıları ve resimleri daima birbirini tamamlamaktadır. İmgenin, daima o güne kadar yan yana kullanılmamış sözcüklerin çarpışmasıyla oluştuğunu ifade etmiş ve dünya düzeninin de çarpışmalardan oluştuğunu eklemiştir (savaşlar, kılıçlar, dövüşler..). Resimlerinde sık sık çağdaş imgeyi kullanan ve yineleyen Kahraman'ın sanatçı kişiliğini Özdemir İnce, doğayı düzenleyen tanrı Demiourgos'a benzetir.

İnce; “Ekrem KAHRAMAN doğanın düzenini bozuyor ve onu yeniden düzenliyor. Anlaşılan, ne doğanın yaptığı rol dağılımından hoşnut ne de doğanın tasa-

rımlarını yerinde ya da yeterli buluyor. Görsel olduğu kadar felsefi bir uyumsuzluk söz konusu. Uyumsuzluk görsel düzeyde kalsa, kolay, gönlünce oyun oynayabilir ve bu gösteri de seyircinin hoşuna gidebilir. Ama görselden çok felsefi bir uyumsuzluk. Artık tanrının bile yol gösteremeyeceği bir çöl yolculuğunun başlangıcı. Görsel uyumsuzluk ressamın nesnelere uyguladığı rol dağılımına yansır; felsefi uyumsuzluk ise ressamı bir tür Demiourgos eylemine götürür. Demiourgos yani evren düzenleyici tanrı!..” diye ifade eder (Kahraman 2002: 429).

Ekrem Kahraman’da Tekrarlanan İmgeler

Ekrem KAHRAMAN, kendi dilinde oluşturduğu imgeleri sık sık yineleyerek düşüncelerini tuvale aktarmaktadır. Yineleme, bir gerçeği, zamanı ve malzemeleri değiştirerek yapılanda ısrar etmektir. Geçmişten günümüze bunu pek çok sanatçı yapmıştır. Ergin İnan’ın kullandığı böcekler, Ahmet Yeşil’in yün ipleri hatta; Lautrec’in kankan dansçıları, Van Gogh’un ayçiçeği ve tarlaları, Joseph Beuys’un kullandığı keçe ve yağ yeniden uygulama örneklerinden sadece birkaçıdır. Bu örnekleri dönemsel olarak da incelemek mümkündür. Resim sanatı ortaçağ döneminde kilise egemenliğinde olduğundan buradaki imgeler kutsallığı anlatır. Örneğin mum, bir çok ortaçağ eserlerinde inancın, aydınlığın ve umudu metaforik anlamıdır. Nitekim ilahi bir ışık olan haleler özellikle Giotto resimlerinde figürlerin ilahi bir kişi olduklarını ve önem teşkil ettiklerini anlatır.

1948 yılında Tarsus’ta dünyaya elen Kahraman’ın çocukluk ve gençlik yılları orada, büyük bir gökyüzü altında, bereketli topraklardaki pamuk yığınları ve tarlalarda geçmiştir. Sanatçı her zaman kırsal yerleri çok sevmektedir. Daima uçsuz bucaksız uzanan yeryüzünde doğaya ait görüntüleri ve dağlar silsilesi görmek istemiştir. Kahraman Çukurova resimlerini boyarken mevcut halini değil, çocukluğunda belleğinde kalan görüntüleri nostaljik bir duyguyla yapmıştır.

Kahraman, tarihin en eski yazılı destanı olarak bilinen Gılgamış Destanı’na sadık kalmadan çeşitli kayıp bölümlerini kendi akışı içinde tamamlayarak yeni bir kitap yazmış ve “Gılgamışın Yaprakları” ismini vermiştir. Efsanevi Uruk kralı Gılgamış, Fırat’ın kıyısındaki söğüt ağacının arasında dolaşır ve rüzgarda söğüt ağacının yapraklarından çıkan sesi dinler. Ayrıca destan çamur tabletlere yazılırken günümüzde metinlerin sayfalara-yapraklara yazılmasıyla oluşan benzerlik sanatçıya ilham olmuştur. Bu iki nedenle Kahraman, kitabının başlığını bu şekilde oluşturmuştur. Böylece imgenin sanatçıya yansımalarının “yaprak” olduğu görülmektedir.

Görsel1: Ekrem Kahraman, “Çocukluğum O En büyük Çukurova” ,
100x200cm, T.Ü.Y.B, 1983

Bugün yaptığı resimlerde -direkt Çukurova ile ilgili görünüm olmasa da- gökyüzü ve yeryüzü ayrımının soyutlaşarak devam ettiği görülmektedir. Bu doğrudan yaşamının başlangıcı olan yerlere yönelik bir eğilimin ifadesidir.

“Esasen hayalperest bir çiftçiyim ben ve resimlerim topraklarımdır.

Herkesten çok havaya ve toprağa aitim.

Gökyüzüne toprak, yeryüzüne yağmurum.

Belki de ressam olmasaydım iyi bir çiftçi olurdu!” (Kahraman 2002: 197)

Filozof yanının yeteneğinden daha ağır bastığını düşünen Kahraman, kendi tarzını oluşturarak günümüzde bir Ekrem Kahraman peyzajı oluşturmuştur. Bununla ilgili olarak “...sanatın evrensel birikiminden, özellikle de peyzaj izleme hazırlığından hiç çekinip gocunmadan yararlanan bir çizgiyi sürdürüyorum. Bu çizide temel olan, doğasal öğeler taşıyan ve salt bir resimsel atmosfer yaratmayı hedefleyen bir tavidir.” söyler (Şimşek 2008: 35).

Görsel 2: Ekrem Kahraman, İsimsiz, 110x110cm, T.Ü.Y.B, 1990

Fatoş Yunus Büyükkuşoğlu Koleksiyonunda bulunan görsel 2'deki isimsiz eserde ufuk çizgisinin resmin çok altında kaldığından çok geniş bir gökyüzü görülmektedir. Bu uçsuz bucaksız gökyüzü çoğu resimlerinde geniş alanlar olarak yer alır. Yukarıda bir ucu yuvarlak diğer ucu sivri oval şeklinde bir bulut mevcuttur. Altında benzer şekilde, daha küçük bulutlar tekrarlanmıştır. Yeryüzündeki ıssız düzlükte bol miktarda taş figürleri bulunur. Bazı taşlar gelişigüzel yerleştirilirken, bazılarıyla bir çember oluşturulmuş ve bu çemberin içlerinde kuru ağaçlar ya da dalları eklenmiştir. Çevre çalı şeklindeki çiçeklerle süslenmiştir. Ayrıca zeminin ortasında iki tane, dallardan çok daha uzun çubuklar vardır. Aynı çubuğun belli belirsiz görüntüsü gökyüzünün tam ortasında da bulunmaktadır. Gökyüzü koyu gri renklerinden aşağıya doğru yavaş yavaş sarılaştığını ve kendisini ekru rengine bıraktığını görülmektedir. Kullanılan gri renginin içindeki morlarla sarı tonları kontrastlığı oluşturmuştur. Bulutların ışığı alan yüzeyleri parlaklaştırılırken gölgede kalan yerleri koyu lekelerle gölgelendirilmiştir. Bu anlayış, eserin genelinde hakimdir.

Kahraman'ın çoğu resminde yinelendiği gibi ıssız, doğal bir ortamda insan eylemlerinin tesiri görülmektedir. Yeryüzünde dairesel şekilde sıralanan taşlar ancak bir insan elinden çıkma olmalıdır. Resmin odak noktasında bulunan bulutlar, doğrudan doğruya hava kirliliği, iklim koşulları ve pek çok çeşitli kimyasal dönüşümler sonucu, gökyüzünde bir araya gelen oluşumlardan ibarettir. Böylece resimde bulutların kimyasına doğru bir yolculuk yapılabilir ve bulutlar analiz edilebilir. Gökyüzü, düz bir yapı gibi kullanılarak bulutların hemen altına gölgelerini düşmesiyle antagonizma (tezatlık) oluşmuştur. Resimdeki 3 çubuğun bir renk skalası olduğu görülmektedir. Bu skalaların üzerinde tüm resimde hakim olan renkler uygulanmıştır.

Görsel 3: Ekrem Kahraman, “İçim Kaynar Kar, Sımsıcak Çukurova”, 90x110 cm, T.Ü.Y.B. 1983

Ekrem Kahraman, 1983 yılında yaptığı “İçim Kaynar Kar, Sımsıcak Çukurova” adlı eserinde hafif, yumuşak ve çıplak kıvrımlardan oluşan uçsuz bucaksız bir ovanın resmi görülmektedir. Resmin genelinde beyaz, sarı ve kahverengi tonları hakimdir. Açık kompozisyon olan bu tabloda geniş, parçalı bulutlu bir gökyüzü vardır. Tablonun isminden de anlayacağımız üzere Çukurova’da, pamuk tarlalarında çalışan yüzlerce işçi tarlayı hasat etmektedir. Gökyüzünde kullanılan kızılıklar yeryüzündeki toprakla, gökyüzündeki bulutların rengiyle yeryüzündeki pamukların rengi benzerlik gösterir. Ayrıca topraktaki kahverengi renklerin arasında kullanılan koyu mor renkleriyle kontrastlık oluşturulmuştur.

Bir dağ yamacından düzlüğe bakılıyormuş gibi algılanan espasta, gökyüzündeki ve topraktaki altın sarısı renklerin hakimiyetiyle samimi bir algı oluşturulmuştur. Bu uçsuz bucaksız sararmış tarlalarda yüzlerce çalışan insan figürü ön planda çok daha anlaşılabilir formlardayken uzaklarda pamukların arasında kaybolmaktadır. Böylece perspektif başarılı bir derecede kullanılmıştır. Hatıralardan ya da bir yeri yaşatmaya devam ettirmekten sanat eserine doğru giden eserlerde sanatçı, hem evrensel özellikler taşıyan hem de yerel hayatı anlatan bir dil oluşturduğu görülmüştür.

Görsel 4: Ekrem Kahraman, “Uyku ve bir Zamanlar”, 45x58cm, T.Ü.Y.B., 1988

Ekrem Kahraman'ın Zeynep-Nezihi Kemer Koleksiyonunda olan görsel 4' deki eserinde sarı ve kahverengi hakimdir. “Uyku ve bir Zamanlar” adlı resimde mekan çizgisi resmin altında olduğundan geri kalan geniş yüzey gökyüzüne ayrılmıştır. Gökyüzü çok koyu kahverengiler ve siyah renkle başlarken beyaz tonlardaki bir ışık huzmesiyle kendisini turunculara ve sarılara bırakmaktadır. Resmin odak noktası olan çadır, bir cibinliği andırır. Transparan beyaz renkte olan bu çadırın tülleri soldan esen hafif rüzgarla dalgalanır. Çadır kuru olduğunu düşündüğümüz birkaç ağaç dalıyla tutturulmuştur. Aynı ağacın benzerinin daha uzun olanını resmin sol tarafında da görülmektedir. Yeryüzünün çıplak, yumuşak tepelerden oluştuğu anlaşılmalıdır. Tam çadırın önünden geçen bir yol ya da gökyüzündeki huzmenin yansımasından oluşan yerdeki aydınlık, huzmenin renklerini taşımaktadır. Ayrıca mavi, turuncu ve beyaz renklerdeki fırça darbeleriyle çalılıarı andıran çiçekli bitkiler yapılmıştır.

Resmin merkezinde olan çadır, yerel bir hayatîyetin ifadesidir. Çadır dünyanın her yerinde doğada kullanılan bir barınak çeşididir. Fakat bunların formları yöreye göre farklılık gösterir. Bu biçimiyle gördüğümüz form bize Kahraman'ın çocukluğunda altında vakit geçirdiği Çukurova tentelerini, çadırlarını anlatmaktadır. Bu tül cibinlik, incecik yüzeyiyle huzuru ve dinginliği anlatır. İsminden de anlaşılacağı üzere geniş bir boşluğun içinde huzurlu bir uyku tasvir edilir. Resimde diğer tüm plastik formların doğada varolduğunu görüyoruz. Yerel malzemenin, yerel olduğunu unutturmadan evrensel bir dilde yapılmış eserdir. Buradaki en büyük imge ıssızlığın ve sükunetin olduğu bir doğa görüntüsünde insan figürü olmadan, insani olanı anlatma çabasıdır.

Görsel 5: Ekrem Kahraman, “Görsel Farklılık Uygarlığı” 200x185cm, T.Ü.Y.B., 2014

“Farklılık Uygarlığı” adlı (görsel 5) eserde tuval yüzeyinin yarısından fazla alanı turuncu geri kalan kısım ise kahverengidir. Bu kahverengi alandan yukarıya doğru aynı renkler püskürtülerek taşınmış, resimde bütünlük sağlanmıştır. Ayrıca bu renge mavi renkler püskürtülmüş, renkler zenginleştirilmiştir. Resmin sağ kısmının iki farklı rengin birleştiği yerde büyük oval bir bulut görülmektedir. Bulutun alt kısmına ve yanlarına bir ışık çarpmış gibi parlak renkler verilmiştir. Eserin ortasında açık renk eğik bir leke, hemen üzerinde ters bir trafik konisi boyanmıştır. Bu koniler üst yüzeyde iki yatay şekilde olmak üzere bir tane de alt yüzeyde vardır. Ortada da silindirik şeklinde sarı bir form vardır. Tüm bu şekiller koyu kahverengi ve siyah düşen gölgeleriyle resmedilmiştir.

Kahverengi bölümün yeryüzü, turuncu kısmın ise geniş bir gökyüzü olduğu algılanmaktadır. Bulut, ufuk çizgisinin altında yeryüzüne çok yaklaşmıştır. Resmin genelinde ışık alan bölümler parlak ve açık renklerdeki lekelerle resmedilmişken bunun, bulutun en altta ve yeryüzüne yakın bölümüne uygulanması tezatlık oluşturulmuştur. Kahraman’ın resimlerinde yeryüzü olduğu kadar gökyüzü kavramı da çok önemlidir. Sanatçı, gökyüzünü bir yüzey gibi kullanıyor, izleyiciye de düz bir duvar hissi yaratıyor denilebilir. Parça, gökyüzüne yerleştirildikten sonra altına gölgesi düşürülmüştür. Resmin diğer kısımlarındaki objeler adeta hareketsiz,

boşlukta asılmış gibi durmaktadırlar. Tüm bu objeler, aslında şehir hayatının tam da ortasında bulunması gerekiyorken ıssız bir doğa görüntüsüne yansıtılarak tezat bir durum yaratılmıştır. Buradaki imgeyle, kutsal bir doğallık sahnesinde “insanın doğaya müdahalesi” anlatılmaktadır.

Görsel 6: Ekrem Kahraman, “Dünyanın Görünümü”, 205x205cm, T.Ü.Y.B, 2014

”Dünyanın Görünümü” adlı eserde, genel olarak kahverengi renk hakimdir. Geri kalan renkler ise gri tonlardadır. Resmin alt yüzeyi siyaha yakın bir kahverengi, üst kısmı ise daha açık bir renkle boyanmıştır. Düz uzanan toprakların bitiminde belli belirsiz baz istasyonları görülmektedir. Gökyüzünün sağ üst kısmında asılı kalmış gibi bir görüntüsüyle kahverengi bir leke mevcuttur. Bu lekenin üzerinde tek katlı müstakil bir ev ve kurumuş çıplak bir ağaç görülmektedir. Resmin üzerine çeşitli küçük renkler püskürtülmüştür. Lekeseli olarak yoğun boya tabakası göze çarpmaktadır.

Tablonun isminden ve renklerin soluk griliğinden anlaşıldığına göre Kahraman, günümüz yaşam düzeninden pek de memnun değildir. Artık huzurun ve dinginliğin yerinde, bizi sarıp sarmalayan yaşanmışlıktan uzak bir tekinsizlik belirmiştir. Bunun sebebi yeryüzünde kutsal özgürlüğün ve doğallığın tam ortasında baz istasyonlarının bulunmasıdır. Buradaki imge, baz istasyonun kendisi değil, insan olmadığı halde insana ait bir şeyler bulunuyor olmasıdır. Hele ki bu doğa görüntüsüne yabancı bir iz bırakıyorsa..

Resmin üstünde bulunan boya kalıpları, resim bitiminde tüple birkaç yere dokundurulmuştur. Bu parmak kalınlığındaki lekelerin üzerinde spatül gezdirilerek yaydırılmıştır. Böylece sıkılan boyalar işaret edilerek ‘bu resim, bu renklerle yapıldı’ mesajı verilir. Ekrem Kahraman resimlerine kuramsal olarak bakıldığında anlatımcı kuram içinde yer aldığını söylemek mümkündür.

Kahraman; “Ailemle geçinemezdim. Birkaç tarla vardı. Oraya giderdim. Pamuk tarlaları baharda ekilir. Ev uzak olduğu için geceyi de orada geçirirdik. Okul zamanında da giderdim oraya. Babam “Tarla yerinde duruyor mu?” diye takılırdı.” söyler.(Kahraman,2002, sf:106) Sanatçının, bu ifadeyle kırsal yerlerin dinginliğini çok gençken keşfettiği anlaşılmaktadır. Doğaya dair bu keşif sanatını da bu yönde biçimlendirmesiyle ortaya özgün eserler çıkarmıştır. Bu eserler genelde sonsuz boşluklar üzerindeki insan elinden çıkma objelerin ön plana atılmasıyla oluşturulmuştur. Ayrıca birçok resminde düğme figürlerine, mimari çizimlere, elle yazılmış yazılara ya da şablonlara yer verilmiş ve bunlar çoğu resminde yinelenmiştir.

Sonuç:

Sanatçılar eserlerini oluştururken yaşamlarında etkili olan birçok imge eserlerinde yer alır. Resimde metaforik imge, soyut olarak düşünülmüş bazı kavramları çağrıştıran öğelerdir. Ekrem Kahraman'ın resimlerinde düşüncenin izleri olan yeryüzü ve gökyüzü, çadır, bulut, trafik konileri, düğmeler, geometrik biçimlerdeki çubuklar ve renk skalaları, mimari çizimler, elle yazılmış bir yazı ve ya şablon imgelerin yinelenerek devam ettiği görülmüştür. Bunun sonucunda yaşamındaki birikimlerden yola çıkarak ve hatıralardan sanat eserine doğru giden eserlerde sanatçı, hem evrensel özellikler taşıyan hem de yerel hayatiyeti anlatan bir dil oluşturmaktadır. Resimlerinde gerçekliğe götürmek değil yeni bir gerçeklik yaratmaya yönelik anlayışta, insan figürü olmadan insanların orada olduğuna dair imalar (imgeler) vardır. Kahraman'ın resimleri felsefi bakış açısıyla yapılan resimlerdir. Özetle figür kullanılmadan insani olanı gösterir. Zira çadır, insanın olmadığı yerde olmayacaktır. Dolayısıyla resimlere girmiş pek çok plastik formun altında yatan metaforik imgeler biraz da izleyicinin yorumuna bırakılmıştır. Ayrıca şiirleri ve resimleri birbiriyle örtüşmektedir.

Kahraman'ın metaforik imge bağlamında yinelenen 5 resmi örnek alınarak incelenmiştir. Bu bağlamda, bir dağ yamacından düzlüğe bakılıyormuş gibi algılanan mekanda; taş, çadır, bulutumsu bir görüntü ve bu öğelerin yeryüzü ve gökyüzüyle hepsinin oluşturduğu salt bir imge kanısı vardır: İssiz bir yeryüzü ama yaşama dair her şey...

Kaynakça:

Bandırma Belediyesi (2015) *Karşılıksız Ütopya, Ekrem Kahraman* (hzl. Savaş Çekiç), İstanbul: Overprint

BAYAV, Deniz (2009, Aralık), “Resim Sanatında ve Sanat Eğitiminde İmge”, *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11/2: 105-122

BOZKURT, Nejat (2004) *Sanat ve Estetik Kuramları*, Bursa: Asa Kitabevi, 4.bs

Draaisma, Douwe (2014), *Bellek Metaforları Zihinle İlgili Fikirlerin Tarihi*, (çev. Gürol Koca), İstanbul: Metis Yayınları

KAHRAMAN, Ekrem 2002, *Ateşin Peşinde*, İstanbul: Dünya Yayıncılık

KAHRAMAN, Ekrem 2002, *Aradığım Yerlerde Değilim Artık*, İstanbul: Dünya Yayıncılık

May, Rollo (2018) *Yaratma Cesareti*, (hzl. Müge Gürsoy Sökmen), İstanbul: Metis Yayıncılık Ltd., 4. Basım

SU, Süreyya (2014), *Çağdaş Sanatın Felsefi Söylemi*, İstanbul: Profil Yayıncılık

Extended Abstract:

In this research, the image phenomenon that is formed by certain connotations and its repetition in painting art is mentioned thoroughly. Creative minds have used metaphors to express what they imagine due to the fact that most of the time they can have difficulties conceptualizing . Metaphor is the effort to express the wanted by embodying abstract concepts without any links in between. Thus, the thing that was wanted to be expressed is emphasized and the strength of the expression is increased. Metaphorical image is attributing a meaning, in accordance with the artist's talent, to any object in the nature that the artist is influenced by. In this regard, the life of Ekrem Kahraman, who has a prominent place in Turkish art, was analyzed from a socio-cultural perspective alongside researching the effects that brought about the occurrence of repetitive images in his paintings.

This research and work analysis part is supported by the thoughts of various authors and philosophers. It is limited to the the five paintings of Kahraman. A literature survey and qualitative research method were used. In the conclusion of the research, the repetitive images and their connotations in Ekrem Kahraman's works is evaluated. It was observed that the artist is re-creating the scenes that belong in the nature in his language and approaching a unique style by repeating these scenes with metaphorical images.

The images which are created by the impressions of the experiences and through senses are the scenes that occur as a result of the artist's portrayal of an object or a concept through his frame of mind. This phenomenon that the artist refers during creating stages depends on his characteristics and the period he lives in.

Even before a metaphorical image notion was acknowledged, it had been used by people . For instance, the cave drawings that were initially drawn with the intention of sorcery in ancient times are an important example. From this journey that has been developed day by day, it can be understood that a metaphor and an image are the expressions of the infinite existence that is the magnum opus of consciousness.

Ekrem Kahraman transfers his images which he creates in his style to the canvas by repeating them often. Repeating is insisting on a certain thing by changing reality and materials. Many artists have used this technique in their artworks. The beetles Ergin İnan used, the wool yarns of Ahmet Yeşil, Lautrec's Rockettes, Van Gogh's sunflower fields and the technique of application of the oil and the felt used by Joseph Beuys are only a small number of examples. It is also possible to analyze these examples periodically. Because the art was under the influence of the church in Medieval times, the images that were used were often about divinity. For example, in most Medieval works, a candle is the metaphorical expression of faith, enlightenment, and hope. Especially in the works of Giotto, it can be understood that nimbuses which are sacred and heavenly lights, are used to emphasize the figures which are divine and hold importance.

Kahraman who was born in 1948, Tarsus, spent his early childhood and teenage years in Tarsus' fruitful lands rolling around in piles of cotton under a big bright sky. The artist has always loved rural areas therefore he wanted to display natural scenes that stretch out on the endless ground. When painting Çukurova, Kahraman always portrayed the scenes that he recollected from his childhood instead of portraying the current state. Although in his current works there aren't direct scenes that are related to Çukurova, it can be observed that the division of the sky and the ground continues. This is forthrightly the expression of an inclination towards the places that are the beginnings of life. The tent which he displays in his works is a statement of a regional vitality. The forms of a tent depend on the region and the local community. The form we see in his works describes the Çukurova, sunshades under which he spent his time in his childhood.

Just like the ground, the concept of the sky is also quite important in Kahraman's paintings. It can be said that the artist uses the sky almost like a surface and gives the viewer a new feeling: a plain wall. The cloud's shadow is illustrated after being placed in the sky. On the other parts of the painting, the objects are almost like they are motionless and hung in the air. Although all these objects are supposed to be in the center of the urban life, by picturing them in a deserted nature scene, the artist created a contradictory situation.

Human interference with nature is also expressed through images. The works involve man-made objects that are portrayed in infinite spaces. Buttons, architectural drawings, and scriptures are also involved in many of his paintings and these images are repeated in his works.

When forming their works, the artist includes images that are influential in his life. It has been observed that in Ekrem Kahraman's works, ground, sky, architectural drawings, hand-written scriptures, tents, clouds, traffic cones, buttons, geometrical sticks, color schemes which all are traces of his thoughts, are continuously used.

Consequently, the artist creates a style that holds local characteristics based on his experiences. The insight is creating a new reality so the images he uses are reminders of humans without using actual Human figures. Kahraman's paintings are done with a philosophical perspective for there wouldn't be tents if there aren't any people. Therefore the images are mostly open-ended. Also, his paintings and poems match up.

Kahraman's 5 paintings that repeat metaphorical images are taken as an example for analyzing. In that context, the location in which a lowland can be seen from a mountainside, rocks, tents, clouds and their relation with the ground and the sky got an absolute image sensor which is a deserted world; but everything regarding life.